

ISSN 2786-6645
ISSN online 2786-6653
DOI 10.31891/PCS

Науковий журнал

**PHYSICAL CULTURE AND
SPORT:
SCIENTIFIC PERSPECTIVE**

2023, № 3

Scientific journal

**PHYSICAL CULTURE AND SPORT:
SCIENTIFIC PERSPECTIVE**

2023, Issue 3

Хмельницький 2023
Khmelnyskyi 2023

PHYSICAL CULTURE AND SPORT: SCIENTIFIC PERSPECTIVE

SCIENTIFIC JOURNAL

Professional publication of category "B"

Published since 2022 year

4 time a year

Khmelnytskyi, 2023, № 3 (6)

Establishers: Khmelnytskyi National University (Ukraine)

National Library of Ukraine named after V. Vernadsky

<http://nbuv.gov.ua/j-tit/phcssp>

The journal is included in scientometric databases:

Google Scholar <https://scholar.google.com.ua/citations?user=XZ66NF8AAAAJ&hl=uk>

Index Copernicus <https://journals.indexcopernicus.com/search/details?id=70162&lang=en>

CrossRef <http://doi.org/10.31891/PCS>

Editors

Yevgen PAVLYUK

doctor of pedagogical sciences, professor, Professor of Department of Theory and Methods of Physical Education and Sport, Khmelnytskyi National University (Khmelnytskyi, Ukraine)

Executive secretary

Nataliia ANTOKHOVA

senior laboratory technician of the department of physical therapy, occupational therapy, Khmelnytskyi National University (Khmelnytskyi, Ukraine)

Editorial board:

Monika WIŁKOŚĆ-DĘBCZYŃSKA

Casimir the Great University (Bydgoszcz, Poland)

Olexander SKALIY

Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy (Bydgoszcz, Poland)

Halyna KONDRATSKA

Drohobits'kij derzhavnij pedagogichnij universitet imeni Ivana Franka (Drohobych, Ukraine)

Mykola MAISTRUK

Khmelnytskyi National University (Khmelnytskyi, Ukraine)

Oleh BAZYLCHUK

Khmelnytskyi National University (Khmelnytskyi, Ukraine)

Oleksandr SOLTYK

Khmelnytskyi National University (Khmelnytskyi, Ukraine)

Yurii DUTCHAK

Khmelnytskyi National University (Khmelnytskyi, Ukraine)

Valeria TYSHCHENKO

Zaporizhzhia National University (Zaporizhzhia, Ukraine)

Viktorii BOHUSLAVSKA

Vinnitsia State Pedagogical University named after Mykhailo Kotsyubynskyj (Vinnitsa, Ukraine)

Valentina TODOROVA

South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynskyj (Odesa, Ukraine)

Oksana PAVLIYK

Khmelnytskyi National University (Khmelnytskyi, Ukraine)

Tetyana CHOPYK

Khmelnytskyi National University (Khmelnytskyi, Ukraine)

Oleh KVASNYTSIA

Khmelnytskyi National University (Khmelnytskyi, Ukraine)

Oleksandr ANTONIUK

Khmelnytskyi National University (Khmelnytskyi, Ukraine)

Yaroslav HNATCHUK

Khmelnytskyi National University (Khmelnytskyi, Ukraine)

Sergiy GUMENYUK

Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University (Ternopil, Ukraine)

Technical editor

Kravchyk Yurii

Recommended for publication by the decision of the Academic Council of Khmelnytskyi National University, protocol № 2 from 29.09.2023

Editorial board address:

Scientific journal "PHYSICAL CULTURE AND SPORT: SCIENTIFIC PERSPECTIVE",
Khmelnytskyi National University, Instytutaska str. 11, Khmelnytskyi, 29016, Ukraine

☎ +38 (067) 381 79 86

e-mail: pcs@khmnu.edu.ua

web: <http://pcs.khmnu.edu.ua/>
<http://lib.khnu.km.ua/pcs.htm>

Registered by the Ministry of Justice of Ukraine

Certificate of state registration of the print media Series KB № 25130-15070P dated 21.02.2022

PHYSICAL CULTURE AND SPORT: SCIENTIFIC PERSPECTIVE

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

Фахове видання категорії "Б". Наказ Міністерства освіти і науки України
про затвердження рішень Атестаційної колегії №1 166 від 23.12.2023 року

Засновано у 2022 році

Виходить 4 рази на рік

Хмельницький, 2023, № 3 (6)

Засновник: Хмельницький національний університет (Україна)

Наукова бібліотека України ім. В.І. Вернадського

<http://nbuv.gov.ua/j-tit/phcssp>

Журнал включено до наукометричних баз:

Google Scholar <https://scholar.google.com.ua/citations?user=XZ66NF8AAAAJ&hl=uk>

Index Copernicus <https://journals.indexcopernicus.com/search/details?id=70162&lang=en>

CrossRef <http://doi.org/10.31891/PCS>

Головний
редактор

Павлюк Євген Олександрович

доктор педагогічних наук, професор, Хмельницький національний університет
(м. Хмельницький, Україна)

Відповідальний
секретар

Антохова Наталія Михайлівна,

старший лаборант кафедри фізичної терапії, ерготерапії,
Хмельницький національний університет (м. Хмельницький, Україна)

Члени редколегії:

Вількосць-Дембчинська Моніка

Університет Казимира Великого (Бидгощ, Польща)

Скалій Олександр Вячеславович

Університет економіки (м. Бидгощ, Польща)

Кондрацька Галина Дмитрівна

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
(м. Дрогобич, Україна)

Майструк Микола Іванович

Хмельницький національний університет
(м. Хмельницький, Україна)

Базильчук Олег Вікторович

Хмельницький національний університет
(м. Хмельницький, Україна)

Солтик Олександр Олександрович

Хмельницький національний університет
(м. Хмельницький, Україна)

Дугчак Юрій Васильович

Хмельницький національний університет
(м. Хмельницький, Україна)

Тищенко Валерія Олексіївна

Запорізький національний університет (м. Запоріжжя, Україна)

Богуславська Вікторія Юрївна

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла
Коцюбинського (м. Вінниця, Україна)

Тодорова Валентина Георгіївна

Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського (м. Одеса, Україна)

Павлюк Оксана Сергіївна

Хмельницький національний університет
(м. Хмельницький, Україна)

Чопик Тетяна Вікторівна

Хмельницький національний університет
(м. Хмельницький, Україна)

Квасниця Олег Михайлович

Хмельницький національний університет
(м. Хмельницький, Україна)

Антонюк Олександр Васильович

Хмельницький національний університет
(м. Хмельницький, Україна)

Гнатчук Ярослав Ілліч

Хмельницький національний університет
(м. Хмельницький, Україна)

Гуменюк Сергій Васильович

Тернопільський національний педагогічний університет імені
Володимира Гнатюка (м. Тернопіль, Україна)

Технічний редактор

Кравчик Юрій

Рекомендовано до друку рішенням

Вченої ради Хмельницького національного університету, протокол № 2 від 29.09.2023

Адреса
редакції:

Україна, 29016, м. Хмельницький, вул. Інститутська, 11, Хмельницький національний університет,
редакція журналу "PHYSICAL CULTURE AND SPORT: SCIENTIFIC PERSPECTIVE"

+38 (067) 381 79 86

e-mail:

pcs@khmnu.edu.ua

web:

<http://pcs.khmnu.edu.ua/>
<http://lib.khnu.km.ua/PCS.htm>

Зареєстровано Міністерством юстиції України

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації

Серія КВ № 25130-15070Р від 21 лютого 2022 року

CONTENTS

SKRINNIK Danyl, BOYCHENKO Natalya MODELING OF TECHNICAL AND TACTICAL TRAINING OF JUDOKAS OF 19-21 YEARS OLD OF MIDDLE WEIGHT CATEGORIES ON THE BASIS OF ANALYSIS OF COMPETITIVE ACTIVITY	8
HOLOVACH Inna, BILETSKA Viktoriia, TSYKOZA Yevheniya SOMATIC LESSONS AS A MEANS OF IMPROVING THE PSYCHO-PHYSICAL STATE OF STUDENTS. MONITORING OF THE SECOND DOMAIN MAIA-2 ^{ukr}	17
SOLTYK Inna, SOLTYK Oleksandr CHOOSING THE BEST SPORTS SHOES FOR RUNNING	25
BAKIKO Ihor, DOBRYNSKIY Volodymyr, TESUNOV Vadym METHODS OF PERMITTING SCHOOL STUDENTS	37
GUMENYUK Sergiy, BASARAB Alina THE ROLE OF PARENTS IN FORMING THE MOTIVATION OF PRESCHOOL CHILDREN TO JOIN RIDING	43
ROMANIUK Maksym THE ROLE OF SOCIAL AND PSYCHOLOGICAL FACTORS IN THE MODERN SYSTEM OF TRAINING YOUNG FOOTBALL PLAYERS	50
OSTROVSKIY Mykhailo, VYNOGRADSKYI Bogdan KYUDOJO. PLACES FOR PRACTICE KYUDO	57
TYMENKO Volodymyr THEORETICAL BASICS OF THE FORMATION OF READINESS FOR PEDAGOGICAL DESIGN IN FOOTBALL COACHES	65
SOPOTNYTSKA Olena, KOTOVA Olena PREPARATION OF FUTURE BACHELORS OF PHYSICAL EDUCATION FOR COACHING ACTIVITY IN GAME SPORTS WITH PRESCHOOL CHILDREN	71
DZHUMAN Roman, SOSNOVSKA Oksana, OSTAPCHUK Oleksandr ADAPTING BOXERS' TRAINING TO WAR CONDITIONS	79
HREBIK Oleh, DMYTRUK Vitalii, KASARDA Olga THE PREDICTION OF COMPETITIVE RESULT FOR COMPETITIONS IN TERMS OF THE TEST PROGRAMS IN COMPETITIVE SWIMMING	86
ROMANYSHYNA Oksana, KARABIN Oksana, HURA Antonina FEATURES OF ASSESSMENT OF EDUCATIONAL ACHIEVEMENTS OF FUTURE TEACHERS IN DISTANCE EDUCATION CONDITIONS	92
MOZOLEV Oleksandr, KOVALCUK Roman OPPORTUNITIES OF THE HEAD COACH TO MANAGE THE TACTICAL ACTIONS OF THE VOLLEYBALL TEAM DURING COMPETITIONS	98
KOWALSKI Damian, SKALSKI Dariusz W., TSYHANOVSKA Nataliia, PAVLYUK Yevgen POZIOM ORAZ FORMA AGRESJI WŚRÓD KIBICÓW PIŁKARSKICH W POLSCE	108
YEFREMENKO Andrii, KRAINYK Yaroslav, NASONKINA Olena RESEARCH COMPETENCE OF FUTURE SPORTS COACHES AS A KEY TO PROFESSIONAL SELF-IMPROVEMENT	118
NAKONECHNYI Roman, KHIMENES Khrystyna, SVISTELNYK Iryna ORGANIZATION OF COMPETITIVE PRACTICE OF YOUNG FOOTBALL PLAYERS IN UKRAINE AND POLAND AT THE CURRENT STAGE OF DEVELOPMENT	124

СОПОТНИЦЬКА Олена

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

<https://orcid.org/0000-0003-2527-5097>e-mail: sopotnickaa@gmail.com**КОТОВА Олена**

Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького

<https://orcid.org/0000-0002-4634-7427>e-mail: Kotova171265@gmail.com**ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ТРЕНЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ІГРОВИХ ВИДІВ СПОРТУ З ДОШКІЛЬНЯТАМИ**

Підготовка майбутніх бакалаврів фізичної культури до тренерської діяльності з ігрових видів спорту з дошкільнятами є актуальною та важливою в контексті спортивної підготовки дітей в ранньому віці. Ця стаття присвячена розгляду ключових аспектів цієї теми та має на меті вивчення оптимальних підходів та методів для підготовки майбутніх тренерів. Автор докладно досліджує питання навчання та тренування дошкільнят у галузі ігрових видів спорту, а також звертає увагу на адаптацію тренерської діяльності до індивідуальних особливостей кожної дитини цього віку. Аналізуються сучасні педагогічні та методичні підходи, які дозволяють забезпечити ефективну спортивну підготовку для маленьких спортсменів. Стаття також висвітлює важливість цієї теми для здорового розвитку дітей та підвищення кваліфікації майбутніх тренерів фізичної культури. Вона пропонує рекомендації для покращення процесу підготовки та сприяння розвитку молодих спортсменів на їхньому шляху до досягнення спортивних цілей. Також важливим є практичний аспект, а саме впровадження рекомендацій і підходів, запропонованих у статті, в освітній процес. Це може вимагати співпраці з педагогічними установами та тренувальними центрами для реалізації нових методичних підходів та програм підготовки.

Ключові слова: розвиток дітей, ігрові види спорту, підготовка майбутніх бакалаврів, тренерська діяльність, методи навчання.

<http://doi.org/10.31891/pcs.2023.3.9>

1. ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Спорт є важливою складовою фізичного та психологічного розвитку дітей з раннього віку. Однак підготовка майбутніх бакалаврів фізичної культури до тренерської діяльності з ігрових видів спорту з дошкільнятами стикається з численними викликами та проблемами. Ця проблема вимагає розв'язання ряду важливих наукових завдань, серед яких можна виділити наступні аспекти:

Педагогічна підготовка: один з головних аспектів цієї проблеми полягає в розробці ефективних методик і підходів до педагогічної підготовки майбутніх тренерів фізичної культури для роботи з дітьми віком дошкільного періоду. Це включає в себе вивчення психомоторного розвитку дітей, властивостей розвитку моторних навичок та особливостей навчання в цьому віці.

Психологічний аспект: діти дошкільного віку вимагають специфічного підходу з психологічної точки зору. Майбутні тренери повинні бути готові розуміти та враховувати особливості психологічного розвитку дітей, їх

емоційні потреби та індивідуальні реакції на навчання та тренування.

Медичний аспект: безпека та здоров'я дітей має бути вищим пріоритетом. Майбутні тренери повинні бути навчені першій медичній допомозі та виявленню можливих медичних проблем у дітей.

Ця проблема ставить перед собою практичні завдання, в які входять наступні аспекти: 1) **розвиток освітніх програм:** необхідно розробити та впровадити програми навчання для майбутніх тренерів, які включатимуть в себе теоретичні знання та практичні навички, спрямовані на роботу з дошкільнятами у сфері спорту; 2) **проведення наукових досліджень:** науковці мають вивчити і проаналізувати ефективність різних методик та програм підготовки майбутніх тренерів та їх вплив на фізичний та психологічний розвиток дітей; 3) **підвищення кваліфікації:** важливо забезпечити постійне підвищення кваліфікації для вже працюючих тренерів, щоб вони могли використовувати сучасні методи та знання в роботі з дошкільнятами.

Загальна постановка проблеми полягає в тому, як забезпечити майбутнім бакалаврам

фізичної культури наукові та практичні знання, необхідні для успішної роботи з дітьми дошкільного віку у сфері ігрових видів спорту, з урахуванням їх фізичного, психологічного та медичного благополуччя.

2. АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЧИ ПУБЛІКАЦІЙ, В ЯКИХ ЗАПОЧАТКОВАНО РОЗВ'ЯЗАННЯ ДАНОЇ ПРОБЛЕМИ І НА ЯКІ СПИРАЄТЬСЯ АВТОР

У науковій літературі всебічно висвітлено загальні питання важливості раннього впровадження дітей до спортивних занять [1, 2, 3], застосування ефективних методик роботи з дошкільнятами [1, 3], розвитку їх фізичних та психомоторних навичок через ігрові види спорту [4], а також проаналізовано дослідження, що стосуються педагогічної підготовки майбутніх тренерів в контексті дошкільного віку [3, 4, 5, 6]. У зарубіжній науковій літературі є ряд робіт, у яких представлені спроби дослідників відповісти на питання, як підготувати майбутніх бакалаврів фізичної культури до роботи з дошкільнятами у галузі ігрових видів спорту [7, 8, 9]. Дослідники також відзначають, що й досі недостатньо вивчено проблему підготовки майбутніх бакалаврів фізичної культури до тренерської діяльності з ігрових видів спорту з дошкільнятами, немає однозначного визначення підходів до розуміння даної проблеми.

3. ВИДІЛЕННЯ НЕВИРІШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, КОТРИМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОЗНАЧЕНА СТАТТЯ

В означеній статті автор приділяє особливу увагу невіршеним питанням, таким як оптимальні методи навчання дошкільнят, спеціалізація майбутніх бакалаврів фізичної культури в ігрових видах спорту, адаптація тренерської діяльності до індивідуальних особливостей дітей в цьому віці, а також вплив ігрових видів спорту на їх розвиток. Стаття присвячена розгляду цих питань та намагається запропонувати нові підходи та рекомендації на основі попередніх досліджень і власного аналізу.

4. ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою цієї статті є:

1) визначення основних аспектів підготовки майбутніх бакалаврів фізичної

культури до тренерської діяльності з ігрових видів спорту з дітьми дошкільного віку;

2) аналіз останніх наукових досліджень та публікацій, які стосуються даної теми, з метою виявлення невіршених проблем і практичних викликів у цій області;

3) розгляд сучасних педагогічних та методичних підходів до навчання та тренування дошкільнят у ігрових видах спорту;

4) виявлення оптимальних стратегій та методів підготовки майбутніх тренерів фізичної культури, що відповідають специфіці роботи з дітьми дошкільного віку;

5) запропонування рекомендацій та практичних порад для удосконалення процесу підготовки майбутніх тренерів фізичної культури для роботи з дошкільнятами в ігрових видах спорту.

5. ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБҐРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Тренерська діяльність з ігрових видів спорту з дітьми дошкільного віку є багатогранною. Ця діяльність включає в себе керування спортивним колективом, організацію виховних та навчально-тренувальних процесів, а також індивідуалізацію впливів на особистість маленького спортсмена. Вона відрізняється особливою складністю і специфічністю. Ця специфічність починається з самої природи спорту загалом та кожної конкретної гри відокремлено. Орієнтація на досягнення кінцевого результату (перемоги) за будь-якою ціною часто визначає стратегію та моральні принципи діяльності тренера, а також має значний вплив на моральні, соціальні та матеріальні аспекти відносин між тренером і дітьми [2].

Важливо відзначити, що в українській спортивній педагогічній практиці існує негативний аспект, а саме тенденція до переважаючої ролі тренера, який встановлює жорсткі "правила гри" та в деяких випадках сильно обмежує тренувально-змагальну діяльність спортсменів і навіть втручається у їхнє особисте життя.

Тренерська діяльність з ігрових видів спорту з дошкільнятами включає в себе ряд різноманітних та часто суперечливих ролей, що вимагають від тренера постійного

контролю і бажання навчатися. У нашому розумінні, кожен тренер, який працює з командою волейболу, баскетболу, гандболу та футболу, виконує кілька ключових професійних ролей, а саме: 1) роль вчителя: навчає дітей техніці та тактиці гри, розвиває їхні навички та розуміння спортивних аспектів; 2) роль керівника-лідера: встановлює мети, мотивує гравців до досягнення великих результатів та сприяє єднанню команди 2) роль організатора: відповідає за організацію тренувань, змагань, подорожей та інших аспектів спортивного життя команди [10].

Між різними аспектами тренерської діяльності з ігрових видів спорту з дошкільнятами і підготовкою майбутніх бакалаврів фізичної культури до цієї роботи існує важлива взаємодія. Наведені ролі тренера, такі як вчителя, керівника-лідера та організатора, стають ключовими компонентами навчання майбутніх тренерів.

У цьому контексті основними аспектами підготовки майбутніх бакалаврів фізичної культури до тренерської діяльності з ігрових видів спорту з дітьми дошкільного віку є: педагогічна, фізична та медична підготовка; педагогічні методи та засоби; індивідуальний підхід; соціальна взаємодія та комунікація.

Майбутні тренери повинні мати глибоке розуміння педагогічних принципів та методів, які дозволяють ефективно взаємодіяти з дітьми віком дошкільного періоду. Це включає в себе знання про психологію дітей цього віку, особливості їх розвитку та навчання. Майбутні тренери повинні самі бути фізично підготовленими та мати глибоке розуміння рухових навичок та техніки, пов'язаної з ігровими видами спорту. Це допоможе їм ефективно демонструвати та навчати дітей вправам та навичкам. Тренери повинні бути навчені засобам забезпечення безпеки дітей під час занять ігровими видами спорту та мати навички надання першої медичної допомоги у разі потреби. Майбутні тренери повинні вивчити та опанувати ігрові методи навчання, які відповідають особливостям дітей дошкільного віку. Це включає в себе використання ігор, вправ та сценаріїв, що сприяють розвитку фізичних та соціальних навичок. Кожна дитина унікальна, і тренери повинні навчитися працювати з кожною дитиною з урахуванням її індивідуальних потреб та особливостей.

Майбутні тренери мають навчатися ефективно спілкуватися з дітьми та їхніми батьками або опікунами, сприяючи створенню позитивної спортивної атмосфери та підтримуючи дітей в їхньому фізичному розвитку [3].

Ці аспекти становлять основу для підготовки майбутніх бакалаврів фізичної культури до тренерської діяльності з дітьми дошкільного віку у галузі ігрових видів спорту.

Підготовка майбутніх бакалаврів до тренерської діяльності з ігрових видів спорту є складним та багатоаспектним процесом, що вимагає розвитку різноманітних компетенцій. Ці компетенції включають різні навички, знання та особистісні якості, які допомагають тренерам успішно виконувати свої завдання та підвищувати ефективність роботи. Ось деякі з компетенцій, які важливо розвивати: 1) *педагогічні компетенції*: вміння розробляти навчальні програми та тренувальні плани; навички організації та проведення занять та тренувань; здатність створювати структуровані та цікаві уроки та тренування; 2) *фахові компетенції*: розуміння основ фізіології, біомеханіки та інших наукових аспектів фізичної культури; знання правил та техніки різних видів спорту; вивчення методів та прийомів тренування та навчання; 3) *комунікативні компетенції*: ефективна комунікація зі спортсменами та їхніми батьками; здатність слухати та виявляти розуміння; вміння мотивувати інших; 4) *психологічні компетенції*: розуміння психологічних аспектів тренувального процесу та спортивної діяльності; здатність підтримувати спортсменів психологічно та допомагати їм подолати стрес та негативні емоції; 5) *лідерські компетенції*: розвиток навичок лідерства та здатність приймати відповідальність за команду; вміння приймати важливі рішення та керувати групою спортсменів; 6) *технічні компетенції*: освоєння сучасних спортивних технологій та обладнання; здатність використовувати інформаційні системи та аналітичні засоби для вдосконалення тренувального процесу; 7) *безпека та медичні компетенції*: навички надання першої допомоги в разі травм; розуміння важливості забезпечення безпеки під час тренувань та змагань; 8) *соціальні компетенції*: здатність співпрацювати з іншими тренерами, медичними фахівцями та

адміністрацією спортивних організацій; створення сприятливого командного середовища для розвитку спортсменів [1].

Саме розвиток цих компетенцій сприяє підвищенню кваліфікації майбутніх бакалаврів і успішній підготовці до тренерської діяльності в галузі ігрових видів спорту з дошкільнятами.

Огляд сучасних педагогічних та методичних підходів до навчання та тренування дошкільнят у ігрових видах спорту є критично важливим для ефективної підготовки тренерів та розвитку спортивних навичок дітей. Ось деякі з сучасних педагогічних і методичних підходів, які використовуються в цій галузі: 1) *ігровий підхід*: заснований на ідеї, що навчання має бути веселим та захоплюючим для дітей, головною метою якого є розвиток основних рухових навичок через різноманітні ігри та розваги; 2) *педагогіка співробітництва*: заохочує співпрацю та комунікацію між дітьми під час тренувань, сприяє розвитку соціальних навичок та співробітництва в команді; 3) *індивідуалізований підхід*: враховує індивідуальні потреби та можливості кожної дитини, створюючи програми тренувань, які відповідають їхньому розвитку та рівню підготовки; 4) *багатопрофільність*: залучення дітей до різних видів спорту та фізичної активності для розвитку загальної фізичної підготовки; 5) *використання технологій*: використання сучасних технологій, включаючи відеоаналіз, спеціалізовані додатки та інтерактивні тренувальні платформи; 6) *система поступового навчання*: поступове збільшення складності вправ та навичок, починаючи з базових рухових дій і поступово переходячи до більш складних; б) *розвиток загальнофізичних якостей*: окрім спеціалізованих навичок у конкретних ігрових видах спорту, надається увага розвитку загальнофізичних якостей, таких як координація, швидкість, сила та витривалість; 7) *графік та режим*: створення регулярного розкладу тренувань та відпочинку для забезпечення належного фізичного та психологічного відновлення; 8) *здоров'я та безпека*: підкреслення значення безпеки під час тренувань та забезпечення правильного фізичного розвитку дітей [4, 5].

Ці педагогічні та методичні підходи спрямовані на створення сприятливих умов

для фізичного розвитку та спортивного успіху дошкільнят у ігрових видах спорту, а також на забезпечення їхнього веселого та цікавого досвіду.

Оптимальні методи та стратегії навчання для роботи з маленькими дітьми в спортивному контексті повинні бути спеціально адаптованими до їхнього віку, фізичних можливостей та розвитку. Ось кілька ефективних методів та стратегій:

Ігровий підхід: використовуйте ігри та ігрові вправи, щоб зробити навчання спорту цікавим та забавним для дітей. Наприклад, створюйте ігрові ситуації, де діти можуть виконувати спортивні завдання, граючи в рольові ігри.

Маленькі кроки: розбивайте навчальний процес на невеликі кроки та завдання, щоб діти могли легко освоювати нові навички. Поступове підвищення складності допомагає зберегти інтерес та мотивацію.

Візуальні інструкції: використовуйте візуальні матеріали, такі як малюнки, картинки та схеми, щоб пояснювати правила гри та техніку виконання вправ.

Демонстрація: демонструйте дітям, як правильно виконувати спортивні рухи. Покажіть їм етапи виконання та надайте можливість спостерігати і наслідувати ваш приклад.

Позитивне підкріплення: використовуйте словесне та невербальне підкріплення, такі як похвали та посмішки, щоб підтримати та мотивувати дітей. Вони повинні відчувати радість від спорту та навчання.

Змагання та співпраця: організуйте міні-змагання та ігри, де діти можуть змагатися між собою або спільно працювати в команді. Це сприяє співпраці.

Різномісність інвентаря: використовуйте різні види спортивного обладнання та іграшок, щоб зробити тренування більш різноманітним та цікавим.

Паузи та рекреація: дотримуйтеся розумного розподілу часу навчання та відпочинку. Дітям потрібні короткі паузи для відпочинку та розваг.

Індивідуальний підхід: враховуйте індивідуальні особливості кожної дитини та дозволяйте їй розвиватися власним темпом.

Батьківська підтримка: залучайте батьків до тренувань та змагань, щоб створити позитивне спортивне середовище та підтримку для дітей.

Постійне навчання: самі тренери повинні підвищувати свою кваліфікацію та вдосконалювати методи навчання відповідно до потреб і можливостей маленьких спортсменів [7, 8].

Ці стратегії та методи спрямовані на те, щоб навчання та тренування в спортивному контексті були ефективними та захопливими для маленьких дітей, допомагаючи їм розвивати навички та бажання займатися спортом.

Для виявлення оптимальних стратегій та методів підготовки майбутніх тренерів фізичної культури, які відповідають специфіці роботи з дітьми дошкільного віку, можна враховувати *наступні рекомендації та підходи:*

Зрозуміння психології дошкільнят: майбутнім тренерам слід ознайомитися з основами психології дітей цього віку, зокрема розуміти їхні особливості в розвитку, потреби та інтереси.

Гра як основа навчання: гра є основним засобом навчання та розвитку у дошкільному віці. Тренери повинні вчитися створювати ігрові ситуації, які сприяють фізичному та соціальному розвитку дітей.

Розвиток моторних навичок: основи моторики, такі як біг, стрибки, кидки, повинні бути навчені через цікаві та веселі ігри, що допоможе дітям розвивати фізичну підготовку.

Індивідуальний підхід: кожна дитина унікальна, і тренери повинні розробляти індивідуальний підхід до кожного учасника групи, враховуючи його можливості та потреби.

Сприяння комунікації та співпраці: розвивати у дітей навички комунікації та співпраці через спортивні вправи та ігри, що сприяє їхньому соціальному розвитку.

Безпека: Передбачити та навчати правилам безпеки на заняттях. Також слід навчити тренерів надавати першу медичну допомогу в разі потреби.

Практика та стажування: майбутні тренери повинні мати можливість отримати практичний досвід роботи з дошкільнятами через стажування або практичні заняття.

Постійна самоосвіта: тренери повинні залишатися в курсі сучасних педагогічних та спортивних тенденцій та постійно підвищувати свій рівень кваліфікації.

Співпраця з батьками: тренери повинні створювати відкриту та довірчу атмосферу співпраці з батьками дітей, щоб спільно працювати над їхнім фізичним та психологічним розвитком [5, 8].

Врахування цих стратегій та методів допоможе майбутнім бакалаврам фізичної культури успішно працювати з дітьми дошкільного віку в ігрових видах спорту, сприяючи їхньому гармонійному розвитку.

Для удосконалення процесу підготовки майбутніх тренерів фізичної культури для роботи з дошкільнятами в ігрових видах спорту висунуто *кілька рекомендацій та практичних порад:*

1. *Розвивайте педагогічні навички:* 1) пропонуйте майбутнім тренерам спеціальні курси та семінари з педагогіки та психології дітей дошкільного віку; 2) поширюйте інформацію про сучасні педагогічні техніки та методи навчання, що підходять для маленьких дітей.

2. *Акцентуйте увагу на ігровому навчанні:* 1) забезпечте майбутніх тренерів педагогічними матеріалами та іграми, що сприяють розвитку дітей через спортивну діяльність; 2) вчіть їх створювати ігрові ситуації, що сприяють навчанню і розвитку.

3. *Надавайте практичний досвід:* 1) організуйте стажування та практичні заняття з дітьми дошкільного віку, де майбутні тренери можуть випробовувати свої навички в дії; 2) співпрацюйте з дитячими садками та спортивними школами для практичного навчання.

4. *Підтримуйте індивідуальний підхід:* 1) навчіть майбутніх тренерів розрізняти індивідуальні особливості та потреби кожної дитини; 2) поширюйте методики роботи зі здібними та дітьми з особливими потребами.

5. *Забезпечте безпеку та медичну підготовку:* 1) навчіть тренерів правилам безпеки та надання першої медичної допомоги; 2) забезпечте їх відповідними знаннями та навичками щодо запобігання та вирішення медичних питань під час тренувань та змагань.

6. *Підтримуйте постійну самоосвіту:* 1) сприяйте постійній самоосвіті та професійному розвитку тренерів, надаючи доступ до ресурсів, курсів та вебінарів; 2) запрошуйте досвідчених тренерів і фахівців для проведення майстер-класів та лекцій.

7. *Сприяйте співпраці з батьками:* 1) розробляйте програми співпраці з батьками, щоб вони могли брати активну участь у спортивному розвитку своєї дитини; 2) забезпечте тренерів інформацією та рекомендаціями для взаємодії з батьками.

8. *Спостерігайте за сучасними тенденціями:* слідкуйте за новинами та тенденціями в області педагогіки та фізичного виховання для дітей дошкільного віку та актуалізуйте навчальні плани відповідно до цього [1,3].

Ці рекомендації сприятимуть підвищенню якості підготовки майбутніх тренерів фізичної культури для роботи з дітьми дошкільного віку в ігрових видах спорту, дозволяючи більш систематично та ефективно враховувати сучасні наукові та методичні підходи до тренування та навчання. Це сприяє підвищенню компетентності тренерів та покращенню якості спортивної підготовки дітей у ранньому віці.

6. ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМКУ

Підготовка кваліфікованих бакалаврів до тренерської діяльності з дітьми дошкільного віку у сфері ігрових видів спорту є вкрай актуальним та важливим завданням. Ця підготовка впливає на фізичний та психологічний розвиток дітей і може визначити їхню подальшу спортивну кар'єру.

Підготовка тренерів для роботи з дітьми дошкільного віку вимагає розгляду багатьох

аспектів, включаючи фізичні, педагогічні, психологічні та методичні аспекти.

Для успішної роботи з дітьми дошкільного віку в ігрових видах спорту, майбутнім бакалаврам фізичної культури слід використовувати сучасні педагогічні та методичні підходи, такі як ігровий підхід, індивідуалізація навчання та інші.

Враховуючи складність завдання, важливо надавати рекомендації щодо покращення процесу підготовки майбутніх тренерів фізичної культури для роботи з дошкільнятами, зокрема, використання новітніх методів навчання та педагогічних підходів.

У підсумку, підготовка майбутніх бакалаврів фізичної культури до тренерської діяльності з ігрових видів спорту з дошкільнятами є важливою та відповідальною задачею, і вона вимагає систематичної роботи та врахування сучасних підходів та досліджень. Ця підготовка сприяє формуванню здорового спортивного способу життя у дітей та сприяє розвитку молодих спортсменів.

Подальші дослідження у напрямку підготовки майбутніх бакалаврів фізичної культури до тренерської діяльності мають великий потенціал для розвитку спортивної освіти та покращення якості тренувальних програм для дітей та молоді. Деякі можливі напрями подальших досліджень у цій області включають: оптимізацію навчальних програм, розвиток педагогічних методик, психологічну підготовку тренерів, соціальна взаємодію та комунікацію, медичну безпеку та фізичний розвиток.

Література

1. Лазоренко С., Скрипка І., Бабачук Ю., Йопа Т., Чередніченко С. Динаміка рухової активності учнів закладів дошкільної освіти. *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*. 2023. No1. С. 6-12.
2. Гуменюк С.В. Методика наукових досліджень у фізичному вихованні та спорті / Гуменюк С.В., Гулька О.В., Сапрун С.Т. / навч. посібник. Тернопіль, 2022. 322 с.
3. Круцевич Т.Ю., Безверхня Г. В. Рекреація у фізичній культурі різних груп населення: навч. посібник. К.: Олімп. л-ра, 2010. 248 с.
4. Павлюк Є.О. Критеріальний підхід розвитку професійної компетентності майбутніх тренерів-викладачів в процесі їх професійного становлення [Електронний ресурс] / Є.О.Павлюк, Т.В.Чопик // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. 2015. Вип.1. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vnadps_2015_1_14.pdf.
5. Трубацова С.Е. Умови реалізації компетентісного підходу в навчальному процесі // Компетентісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи. К.: «К.І.С.», 2004. С. 53-56.
6. Chernyakova Z., Lianno M., Bakatov V., Kholodnyy A. (2023). Peculiarities of the professional training of future physical culture teachers and trainers in the conditions of distance education. *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*, No1, pp.78-83.
7. Stork S and Sanders S (2008). Physical education in early childhood. *The Elementary School Journal*, 108(3): 197–206.

8. Telama R, Yang X, Leskinen E, et al. (2014). Tracking of physical activity from early childhood through youth into adulthood. *Medicine and Science in Sports and Exercise*, 46(5): 955–962.
9. Tucker P (2008) The physical activity levels of preschool-aged children: A systematic review. *Early Childhood Research Quarterly*, 23(4): 547–558.
10. Сопотницька О. Характеристика особливостей професійної діяльності тренерів з ігрових видів спорту / Олена Сопотницька // Сучасні тенденції розвитку освіти і науки в інтердисциплінарному контексті : матеріали II-ї міжнар. наук.-практ. конф. (Ченстохова–Ужгород–Дрогобич, 24–25 берез. 2016 р.). – Ченстохова – Ужгород – Дрогобич, 2016. – С. 396–398.

References

1. Lazorenko S., Skrypka I., Babachuk Yu., Yopa T., Cherednichenko S. (2023). Dynamika rukhovoї aktyvnosti uchniv zakladiv doshkilnoi osvity [Dynamics of motor activity of students of preschool education institutions]. *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*. No1. S. 6-12. [in Ukrainian]
2. Humeniuk S. V. (2022) Metodyka naukovykh doslidzhen u fizychnomu vykhovanni ta sporti [Methods of scientific research in physical education and sports]. / Gumenyuk S.V., Hulka O.V., Saprun S.T. / navch. posibnyk. Ternopil, 322 s. [in Ukrainian]
3. Krutsevych T.U., Bezverkhnia H.V. Rekreatsiia u fizychnii kulturi riznykh hrup naseleння: navch. posibnyk. K.: Olimp. 1-ra, 2010. 248 s. [in Ukrainian]
4. Pavlyuk E.A. Criteria approach to the development of professional competence of future trainers-teachers in the process of their professional development [Electronic resource] / E.O. Pavlyuk, T.V. Chopyk // Bulletin of the National Academy of State Border Guard Service of Ukraine. 2015. Issue. 1. Access mode: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vnadps_2015_1_14.pdf [in Ukrainian]
5. Trybachova S.E. Conditions for the implementation of the competence approach in the educational process // Competence approach in modern education: world experience and Ukrainian perspectives. K.: «K.I.C.», 2004. P. 53-56. [in Ukrainian]
6. Chernyakova Z., Liannoї M., Bakatov V., Kholodnyy A. (2023). Peculiarities of the professional training of future physical culture teachers and trainers in the conditions of distance education. *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*, No1, pp.78-83.
7. Stork S and Sanders S (2008). Physical education in early childhood. *The Elementary School Journal*, 108(3): 197–206.
8. Telama R, Yang X, Leskinen E, et al. (2014). Tracking of physical activity from early childhood through youth into adulthood. *Medicine and Science in Sports and Exercise*, 46(5): 955–962.
9. Tucker P (2008) The physical activity levels of preschool-aged children: A systematic review. *Early Childhood Research Quarterly*, 23(4): 547–558.
10. Сопотницька О. Характеристика особливостей професійної діяльності тренерів з ігрових видів спорту [Characteristics of professional activities of game sports coaches] / Олена Сопотницька // Сучасні тенденції розвитку освіти і науки в інтердисциплінарному контексті : матеріали II-ї міжнар. наук.-практ. конф. (Ченстохова–Ужгород–Дрогобич, 24–25 берез. 2016 р.) [Chenstokhova – Uzhhorod – Drohobych, 2016. S. 396–398.

Abstract

SOPOTNYTSKA Olena, KOTOVA Olena

PREPARATION OF FUTURE BACHELORS OF PHYSICAL EDUCATION FOR COACHING ACTIVITY IN GAME SPORTS WITH PRESCHOOL CHILDREN

Preschool age is a critical period for children's physical, psychological and social development. One of the key components of ensuring full and healthy development is physical activity and sports activities. The preparation of future Bachelors of physical culture for coaching activity in game sports with preschoolers is relevant and important in the context of sports training of children at an early age. This article examines key aspects of this topic and aims to explore the best approaches and methods for training future coaches. In particular, the authors investigate methods of teaching basic motor skills, special techniques and strategies used in game sports. They determine which training approaches are most suitable for young children and contribute to their physical and psychomotor development. This analysis makes it possible to determine the optimal teaching methods and techniques that can be successfully applied when working with preschool children in the context of game sports. The author examines in detail the issue of education and training of preschoolers in the field of game sports, and also pays attention to the adaptation of coaching activities to the individual characteristics of each child of this age. Modern pedagogical and methodical approaches are analyzed, which allow to ensure effective sports training for young athletes. The article also highlights the importance of this topic for the healthy development of children and improving the qualifications of future physical culture coaches. It offers recommendations to improve the training process and promote the development of young athletes on their way to achieving their sporting goals. The practical aspect is also important, namely the introduction of the recommendations and approaches proposed in the article into the educational process. This may require cooperation with educational institutions and training centers to implement new methodological approaches and training programs.

Keywords: children's development, game sports, training of future Bachelors, coaching activities, teaching methods.

Бібліографічний опис статті:

Сопотницька О., Котова О. (2023) Підготовка майбутніх бакалаврів фізичної культури до тренерської діяльності з ігрових видів спорту з дошкільнятами. *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*. 2023. № 3. С. 71-78.

Sopotnytska O., Kotova O. (2023) Preparation of future bachelors of physical education for coaching activity in game sports with preschool children. *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*, № 3, pp. 71-78.